

Announcement about the survey results

HeaRT uuring toob esile puudused terviseajakirjanike ettevalmistuses

2011. a. Euroopa terviseajakirjanike koolitusprojekti HEART (Health Reporter Training) raames läbiviidud uuring näitab, et on tüüpiline terviseteemasid käsitlev ajakirjanik on kõrgharidusega naine vanuses 31–50 aastat, kes on tegelenud terviseteemade kajastamisega keskmiselt üle 6 aasta, kuid ei ole saanud selleks spetsiaalset ettevalmistust. Uuringus osales ühtekokku 142 tegevajakirjanikku Inglismaalt, Eestist, Soomest, Saksamaalt, Kreekast ja Rumeeniast. Küsitluse eesmärgiks oli välja selgitada, milline on terviseajakirjanike töökogemuste ja valdkonnapõhise ettevalmistuse tase. Kuigi on meedias suur muutuste aeg, ilmes küsitluse vastustest, et valdav osa terviseteemadele pühendunud ajakirjanikke töötab trüki- ja veebiväljaannete või ringhäälingu toimetustes koosseisulistel kohtadel ja vaid vähesed tegutsevad vabakutselistena.

Kuigi riigiti esines märkimisväärseid erinevusi, nagu võiski oodata, osutus oluliseks ühisjooneks see, et ehkki samahästi kui kõik terviseajakirjanikud (98,6%) on saanud kõrghariduse, ei ole valdav enamus vastanutest (71%) läbinud mitte mingisugust erialast koolitust terviseteemade käsitlemiseks. Ainult Rumeenias märkis veidi üle poole (55%) vastanuist, et nad on saanud vastavat koolitust. Need, kes väitsid end olevat kõnealuse ettevalmistuse saanud, on lõpetanud kõrgkooli enamasti ka meditsiini alal.

HeaRT projekti raames varem korraldatud küsitluste tulemused kinnitavad, et terviseajakirjandusele jagub erialase ettevalmistuse ja täiendõppe vahendeid ülimalt vähe. Mitmes Euroopa riigis on asjaomaseid kursusi napilt või pole üldse.

Uuring näitas, et terviseajakirjanikest 81% hindab terviseteemade kajastamist peavoolumeedias heaks või rahuldavaks ning vaid 7% peab seda suurepäraseks. Kusjuures Eestis ja Soomes olid pigem ülekaalus positiivsed, aga Rumeenias, Ühendkuningriikides ja Saksamaal negatiivsed hinnangud. Kõige kesisemaks hinnati globaalsete terviseküsimuste, terviseteenuste, tervishoiujuhtimise ja terviseteenuste kättesaadavuse kajastamist. Ainus valdkond, mis leiab piisaval määral kajastamist kõikides küsitlusega hõlmatud riikides, on tervisliku eluviisi temaatika.

Kvaliteedi poolest hindasid küsitletud ajakirjanikud kõige hädisemaks tervise teenuste kättesaadavuse, arstiteaduse ja meditsiiniuuringute, samuti raviteenuste kvaliteedi ja efektiivsuse kajastamist meedias.

Kõige huvipakkuvamatest teemadest soovisid ajakirjanikud end kõige enam täiendada meditsiiniuuringute ja arstiteaduse olulisemate probleemide osas, seejärel tervishoiujuhtimise ja tervishoiukorralduse temaatika kajastamises. Kõige vähem pakkusid huvi riiklikult finantseeritud tervishoiuprogrammid ja tervishoiuteenuste kättesaadavus.

Erialaselt vajalike oskustena märgiti üheksa väljapakutud võimaluse hulgast kõige sagedamini tulevase täienduskoolituse teemana “kuidas vältida huvide konflikte”. Eriti suurt huvi tunti selle vastu Eestis ja Rumeenias. Vajalikkuse poolest järgmisena nimetati koolitust teemal “kuidas tõlgendada meditsiiniuuringute aruandeid” ja kolmandana – kuidas tõlgendada statistikat.

Küsimusele, millised on peamised takistused ja probleemid, millega ajakirjanikud on tervise teemade käsitlemisel kokku puutunud, vastati üksmeelselt enam kui kahes riigis, et liiga vähe leidub tervishoiutöötajaid (arste, eksperte jne), kes on nõus teavet jagama või üldse meediaga suhtlema. Teise probleemina kerkis esile, et tervise teemade kajastamine on suuresti mõjutatud meditsiinalal tegutsevate firmade lobitööst ja ärihuvidest.

Erinevate maade ajakirjanikud märkisid oluliste takistustena ajanappust, aga ka statistiliste andmete ja ajakohase riikliku statistika puudulikkust ning statistiliste andmete tõlgendamise keerukust. Paljude maade terviseajakirjanikud nimetasid üldise probleemina meditsiinilise hariduse puudumist.

Täienduskoolituseks väljapakutud õpivormide eelistustes jagunesid ajakirjanikud kahte leeri: 80% vastanuist pidas huvipakkuvaks konverentse ja 81% töötubasid, 77% ülevaate- ja lisamaterjale ning viitelinke internetis, 73% raamatuid ja juhendmaterjale paber kandjal, samas kui 47% kõigist vastanuist eelistas veebipõhiseid kursusi, 34% pidas sobivaimaks podcast- ja 35% videoesitlusi.

Selle küsitluse tulemustele toetudes otsitakse HeaRT projekti raames järgmiste kuude jooksul juba väljatöötatud kursusi ja asjaomast kirjandust, et

koostada paindlik õppematerjalide ja kursuste pakett, mis kõigile osalejatele emakeelde tõlgituna saab partnerriikidele kättesaadavaks teha tuleval kevadel.

Projekti juht Afroditi Veloudaki lausus projekti eesmärke kommenteerides:

“HeaRT on teedrajav projekt. Kuigi meie esialgne valim on suhteliselt väike, on see uuring esimene omataoline kogu Euroopas ning lisab vastastikust usaldust, et arendada välja paindlik koolituspakett vastavalt terviseajakirjanike vajadustele.

Me alustasime seda projekti eeldusel, et terviseajakirjanikud vajavad senisest rohkem erialast täiendkoolitust – nüüdseks on see fakt kinnitust leidnud.

Kuna HeaRT projekt ja sellega seotud tegevused on juba Euroopa maades tuntust kogunud, loodame nüüd rajada aluse ulatuslikumatele ja põhjalikumatele uuringutele ning arendada välja ekspertide võrgustiku, mis aitab tõsta terviseajakirjanduse taset kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides.

Kuna paljud ajakirjanikud töötavad toimetuste põhikoosseisus, on oodatav tõsiasi, et nimetatud projekt tõstab esile ka tööandjate olulise rolli aitamaks kaasa nende töötajate täiendkoolitusele ja oskuste arendamisele.”

Ajakirjanikke, toimetajaid ja kirjastajaid, kes on huvitatud koostööst HeaRT projektiga ja valmis osalema koolitusprogrammide korraldamises, kutsutakse üles ühendust võtma projekti juhi Afroditi Veloudakiga, kes hakkab partnerorganisatsioonidega jätkuvalt sidet pidama.

Lisainformatsioon on kättesaadav aadressil <http://www.project-heart.eu/>.